

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/68/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414202037
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6414202037.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, v právnej veci žalobkyne: N. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom J. W. 36X/X, Z. nad V., právne zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s. r. o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 1.455,20 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 4C/19/2014 - 132, zo dňa 24. 10. 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom, vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.455,20 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25% ročne zo sumy 1.455,20 Eur odo dňa 11. 02. 2014 do zaplatenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I. rozsudku) a v závislom výroku o trovách konania (výrok III. rozsudku), p o t v r d z u j e .

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej aj „okresný súd“, tiež „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) v poradí už svojím druhým rozhodnutím, rozhodol o žalobe žalobkyne tak, že zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobkyni sumu 1.455,20 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25% ročne zo sumy 1.455,20 Eur odo dňa 11.02.2014 do zaplatenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok) a zároveň priznal žalobkyni náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% (II. výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa (v tom čase ešte právna predchodkyňa žalobkyne) sa svojou žalobou domáhala zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 1.455,20 Eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že zmluvou o úvere č. 603700260 uzavretej medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovaným dňa 26.01.2010 došlo k poskytnutiu finančných prostriedkov zo strany žalovaného vo výške 350,- Eur, ktoré sa právna predchodkyňa žalobkyne zaviazala v stanovenej lehote vrátiť (ďalej len „zmluva o úvere“). Celkovo žalovanému vrátila na jeho účet sumu vo výške 1.805,20 Eur, tzn. o 1.455,20 Eur viac, pričom podľa názoru žalobkyne zmluva o úvere nespĺňala zákonom požadované náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. a), b) d) až j) k) a l) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „ZoSÚ“). Z ktorého dôvodu podľa názoru žalobkyne predmetný úver poskytnutý na základe zmluvy o úvere treba považovať za bezúročný a bez poplatkov.

3. Prvoinštančný súd svojím prvým rozsudkom č. k. 4C/19/2017 - 43 zo dňa 08.12.2014 žalobu zamietol a žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie právna predchodkyňa žalobkyne, o ktorom odvolaní rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd uznesením č. k. 13Co/56/2015 - 58 zo dňa 26.05.2016 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd v zrušujúcom uznesení okrem iného poukázal na to, že z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nebolo zrejmé, ako vyriešil predbežnú otázku materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Pokiaľ by išlo o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, tento môže vzniknúť len vo výške plnenia nad povinnosť právneho predchodcovi žalobcu vyplývajúcej z uzatvorenej zmluvy. Taktiež poukázal na to, že ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe rozhodcovskej zmluvy, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou je potrebné posúdiť ako ničotný (nulitný - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúci a nikoho nezaväzujúci, vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc. Rovnako sa odvolaciemu súdu javilo, že exekúcia na právneho predchodcu žalobcu bola vyhlásená za neprípustnú.

4. V priebehu konania pôvodná žalobkyňa zomrela, avšak v dedičskom konaní o dodatočnom prejednaní dedičstva vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom uznesením č. k. 19D/31/2017 - 95 zo dňa 20. 12. 2017 nadobudla uplatňovanú pohľadávku ako jediný dedič - N. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom J. W. XXX/X, Z. nad V., pričom okresný súd uznesením č. k. 4C/19/2014 - 122 zo dňa 16. 04. 2018 rozhodol, že v konaní pokračuje s touto dedičkou ako žalobkyňou.

5. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu po zrušení prvotného rozsudku ďalej vo veci konal, pričom na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že zmluva o úvere neobsahovala ročnú percentuálnu mieru nákladov, ktorý nedostatok bol v zmysle ZoSÚ sankcionovaný tým, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

6. S námietkou žalovaného ohľadom prekážky rozsúdenej veci sa vysporiadal tak, že túto neuznal, nakoľko dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, ktorá bola obsahovou súčasťou všeobecných zmluvných podmienok k zmluve o úvere, a teda išlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je zo zákona neplatnou podmienkou. Z tohto dôvodu rozhodnutie rozhodcovského súdu má nulitný právny charakter. Keďže právomoc rozhodcovského súdu nebola založená na platnej rozhodcovskej doložke je jeho rozhodnutie vo vzťahu k nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia bez relevancie. Z tohto dôvodu okresný súd žalobe vyhovel a žalobkyňu v súlade s § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., priznal aj úrok z omeškania z nezaplatennej istiny vo výške 8,25% ročne odo dňa nasledujúceho po uplynutí dobrovoľnej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia t. j. od 11.02.2014.

7. O trovách konania rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 255 ods. 1 CSP, a tieto priznal žalobkyňu, ktorá mala v konaní plný úspech.

8. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 4 ods. 2 písm. g) ZoSÚ § 451 ods. 1, 2 § 456, a § 457 OZ.

9. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie žalovaný. Odvolaním napadol rozhodnutie prvoinštančného súdu v celom rozsahu. Podľa názoru žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie trpí vadami v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, pretože súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania.

10. Žalovaný je toho názoru, že predmetnú zmluvu o úvere nemožno posudzovať z hľadiska náležitostí v zmysle ZoSÚ. Uviedol, že právna predchodkyňa žalobkyne a žalovaný uzavreli zmluvu o úvere, na základe ktorej bol právnej predchodkyňu žalobkyne poskytnutý úver na výkon povolania. V tomto smere poukázal na § 3 ods. 2 ZoSÚ, podľa ktorého spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Žalovaný je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Poukázal na to, že právna predchodkyňa žalobkyne plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy vyhlásená za neplatnú a taktiež nikdy neodpadol ani právny dôvod na plnenie

z tejto zmluvy o úvere (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Opätovne poukázal na rozhodcovský rozsudok zo dňa 07. 12. 2012 sp. zn. SR 11697/10, ktorý podľa názoru žalovaného predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania, a to prekážku res iudicata. Z rozhodcovského rozsudku má vyplývať, že tento posúdil zmluvu o úvere ako platnú a odplatnú právny úkon a na jeho základe priznal žalovanému (pozn. v rozhodcovskom konaní ako žalobca) voči právnej predchodkyňi žalobkyne (pozn. v rozhodcovskom konaní ako žalovaná) nárok plnenie. V tomto kontexte poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. 12. 2011, č. k. 1Co/79/2011 - 93. Uviedol, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere boli Všeobecné podmienky poskytnutie úveru (ďalej len „VP“), pričom priamo na prednej strane zmluvy o úvere bolo uvedené, že dlžník súhlasí s VP, ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, a ku ktorým nemala žiadne výhrady a tieto sa zaviazala dodržiavať. Rozhodcovská doložka bola dojednaná v bode 15 VP a bola písaná prehľadne a čitateľným písmom, pričom z nej už na prvý pohľad vyplýva alternatívna možnosť riešenia sporov medzi klientom a veriteľom pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Poukázal na to, že časová verzia predpisu účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nevyklúčovala použitie rozhodcovskej doložky, pričom rozhodcovská doložka dohodnutá medzi stranami sporu je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou doložkou, nakoľko umožňovala každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 2Er/1464/2015, ako aj na rozsudok NS ČR zo dňa 13. 12. 2007, sp. zn. 29Odo/1222/2005. Žalovaný je toho názoru, že predmetná rozhodcovská doložka bola dojednaná v súlade s právnymi predpismi platnými a účinnými v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, a preto je legitímna. Z tohto dôvodu rozhodcovská doložka nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

11. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu poprela tvrdenia žalovaného o tom, že jej právnej predchodkyňi boli poskytnuté finančné prostriedky na účel výkonu povolania a tieto považuje za zavádzajúce a účelové. Poukázala na bežnú prax žalovaného pri uzatváraní obdobných úverových zmlúv v ktorých sa snažil klienta označiť ako podnikateľský subjekt, a ak to nebolo možné (v prípade, že dlžník nemá žiadne podnikateľské oprávnenie) účelovo zaškrtnúť políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov za účelom zamestnania resp. povolania, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa. V uvedených intenciách poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4CoE/100/2013. Taktiež poukázala na to, že jej právna predchodkyňa v čase uzavretia zmluvy objektívne nevykonávala také zamestnanie, ktoré by vyžadovalo financovanie z jej vlastných zdrojov získaných takýmto spôsobom, pričom opak žalovaným nebol preukázaný. Vo vzťahu k rozhodcovskej doložke opätovne uviedla že táto bola obsiahnutá vo VP k zmluve o úvere, čo podľa názoru žalobkyne predstavuje ukážkový príklad zmluvnej nevyváženosti a podstatne výhodnejšieho postavenia podnikateľa voči slabšej strane - spotrebiteľovi. Podľa názoru žalovanej uvedené platí bez ohľadu na to, či je rozhodcovská doložka dohodnutá alternatívne alebo výlučne, nakoľko aj v prípade alternatívy, ak má podnikateľ možnosť obrátiť sa na rozhodcovský súd, znamená to podstatné zhoršenie postavenie spotrebiteľa. Žalobkyňa v tomto smere poukázala na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2CoE/253/2014 zo dňa 03.12.2014, v ktorom rozhodnutí odvolací súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je absolútne neplatná, ak nebola individuálne dojednaná. Je toho názoru, že rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie a rozhodnutie vo veci je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a teda neplatnou zmluvnou podmienkou, pričom takáto absolútne neplatná rozhodcovská zmluva nie je spôsobilá platne založiť právomoc rozhodcovského súdu, a ak aj rozhodcovský súd aj napriek uvedenému vo veci konal a rozhodol, ide v prípade jeho rozhodnutia o ničotný (nulitný) akt, tzv. paakt. Núteným výkonom takéhoto paktu v exekučnom konaní tak logicky môže dôjsť k bezdôvodnému obohateniu, nakoľko jeho výkonom dôjde k uspokojeniu pohľadávky oprávneného, na ktorú z hmotnoprávneho hľadiska nemá akýkoľvek nárok, a to z dôvodu, že týmto nulitným aktom mu bolo priznané právo, na ktoré oprávnený nemal z hľadiska hmotného práva akýkoľvek nárok. Na podporu svojich tvrdení poukázala na rozsudok Krajského súdu Žilina p. z.n 5Co/302/2016 zo dňa 25.10.2016, na uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 25/2014, ale aj na ďalšie rozhodnutia súdov prvej inštancie. Žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správne.

12. Žalovaný v rámci svojej odvolacej replike zotrval na tom, že zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Uviedol, že právna predchodkyňa žalobkyne uzavrela so žalovaným v období od roku 2007 do roku 2010 viacero zmlúv, a preto je toho názoru, že nie je na mieste poukazovať na jej nevedomosť a nedostatok skúsenosti, ktoré mala mať lepšie v porovnaní s bežným občanom.

Rovnako zotrval na tom, že rozhodcovská doložka dohodnutá medzi oprávneným a povinným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou doložkou, nakoľko umožňuje každej zmluvne strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Z tohto dôvodu považuje rozhodcovskú doložku za platnú a v súlade s § 53 ods. 4 písm. r) OZ. Záverom žalovaný zotrval na svojom odvolacom návrhu.

13. Žalobkyňa sa k odvolacej replike žalovaného nevyjadřila.

14. Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 CSP, preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu odvolania žalovaného podľa § 379 CSP a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

15. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

17. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne. Odvolací súd v súlade s vyššie citovaným ust. § 387 ods. 2 CSP sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je nie len dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutočnosťami i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP.

18. Žalovaný v odvolaní namietal, že predmetnú úverovú zmluvu nemožno posudzovať podľa ustanovení ZoSÚ, keďže právna predchodkyňa žalobkyne čerpala úver na výkon povolania, a preto s odkazom na § 3 ods. 2 ZoSÚ nevystupovala ako spotrebiteľ.

19. Podľa § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

20. Podľa § 154 CSP, prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

21. Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

22. Pokiaľ teda žalovaný v odvolacom konaní tvrdí, že úver bol právnej predchodkyňi žalovanej poskytnutý za účelom výkonu povolania, a preto sa nemohla zmluva o úvere posudzovať podľa príslušných ustanovení ZoSÚ, k tomu odvolací súd konštatuje, že žalovaný tento prostriedok procesnej obrany uplatnil až v odvolacom konaní. Už z obsahu žaloby vyplýva, že právna predchodkyňa žalobkyne si uplatňovala nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z toho dôvodu, že ako spotrebiteľ uzavrela so žalovaným zmluvu o úvere, ktorá neobsahovala zo ZoSÚ predpísané náležitosti, a preto sa považovala za bezúročnú a bez poplatkov. Z tohto dôvodu si v konaní uplatňovala vydanie sumy prevyšujúcej istinu poskytnutého úver z titulu bezdôvodného obohatenia. Žalovaný založil svoju procesnú obranu len na tom, že žaloba je nedôvodná a neopodstatnená z dôvodu prekážky res iudicata, ktorá mala spočívať v právoplatnom a vykonateľnom rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu - Slovenská rozhodcovská a. s., a to rozsudku sp. zn. SR 11697/10 zo dňa 07. 12. 2010, ktorý zaviazal právnu predchodkyňu žalobkyne na plnenie, a preto finančné prostriedky, ktoré mu právna predchodkyňa žalobkyne poukázala na účet predstavovali dobrovoľné plnenie, na ktoré bola zaviazaná citovaným rozhodcovským rozsudkom. Odvolací súd v tomto smere ďalej konštatuje, že žalovaný bol potom, čo odvolací súd zrušil prvotný

zamietajúci rozsudok súdu prvej inštancie pasívny. Po zrušení prvotného rozsudku a vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie sa vo veci nevyjadril a bez ospravedlnenia nevyužil ani svoje právo strany sporu zúčastniť sa na pojednávaní, na ktorom sa mohol oboznámiť s jeho predbežným právnym posúdením a až do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania uplatniť ďalšie prostriedky procesnej obrany. Keďže žalovaný ostal v konaní pasívny a ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania neboli navrhnuté, súd prvej inštancie vyhlásil rozsudok, ktorý potom žalovaný napadol odvolaním. Odvolací súd poukazuje na zásadu, ktorá platila už v rímskom práve - „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú nie len o ochranu, ale aj o výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V sporovom konaní je totiž predovšetkým vecou sporových strán, aby svoje práva bránili a uplatňovali ich, inak môžu niesť následky v podobe straty či už svojich hmotnoprávných, ale aj procesnoprávných práv. V civilnom sporovom konaní sa uplatňuje zásada koncentrácie konania (§ 154 CSP), pričom táto sa uplatňuje aj v spotrebiteľských sporoch vo vzťahu k dodávateľovi (§ 296 CSP). Žalovanému nič nebránilo uplatniť prostriedky procesnej obrany počas konania na súde prvej inštancie, pričom z obsahu spisu nevyplývajú žiadne okolnosti, ktoré by opodstatňovali v odvolacom konaní uplatniť novoty v zmysle § 366 CSP. Keďže žalovaný bol pasívny a nepreukázal nespotebiteľský charakter zmluvy o úvere odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 OZ a je tiež zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle ZoSÚ. Rovnako je irelevantné tvrdenie žalovaného, že právna predchodkyňa žalobkyne, mala lepšie skúsenosti ako bežný občan, keďže táto uzatvorila so žalovaným viacero zmlúv, nakoľko je zrejmé, že aj v týchto vystupovala ako spotrebiteľ, o čom svedčia aj iné konania, ktoré boli vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 4C/20/2014, sp. zn. 9C/20/2014.

23. Je pravdou, že zmluva o úvere nebola vyhlásená za neplatnú, avšak táto otázka nebola predmetom konania. Súd prvej inštancie sa s procesnou obranou žalovaného týkajúca sa prekážky res iudicata dostatočne vysporiadal a dospel k záveru, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na neplatnej rozhodcovskej doložke. Z tohto dôvodu rozhodcovské rozhodnutie má nulitnú právny charakter. Odvolací súd je toho názoru, že povinnosť skúmať platnosť rozhodcovskej doložky mal už rozhodcovský súd, keďže žalobkyňa resp. jej právny predchodkyňa ako spotrebiteľ má zvýšenú právnu ochranu, čo jej zabezpečujú najmä predpisy spotrebiteľského práva, ktoré mal aplikovať pri prejednávaní a rozhodovaní aj rozhodcovský súd.

24. Z obsahu rozhodcovskej doložky uzatvorenej medzi stranami sporu ako to uviedol aj žalovaný vyplýva, že všetky spory zo zmluvy o úvere mohli riešiť buď pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde síce má rovnaké účinky ako podanie žaloby na súde, pričom po začatí konania na rozhodcovskom súde nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na všeobecnom súde. Iná je situácia, ak je rozhodcovská doložka neplatná, vtedy nemôže konať rozhodcovský súd z dôvodu nedostatku právomoci. Z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov vyplýva, že v prípade dojednania rozhodcovskej doložky ktorá je inkorporovaná vo VP, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere nedohodli zmluvné strany individuálne, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá bola začlenená medzi ostatné podmienky pre uzavretie zmluvy o úvere, uvedené vo VP. Takto dohodnutá rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi žalovaným ako dodávateľom a žalobcom ako spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd rovnako zastáva názor, že žalobca ako spotrebiteľ sa v porovnaní so žalovaným ako dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení z hľadiska jeho vyjednávacjej sily, ako aj z hľadiska úrovne informovanosti a táto situácia ho nútila, aby pristúpil na vopred pripravené podmienky dodávateľom bez toho, aby podstatným spôsobom mohol ovplyvniť ich obsah. Je tak nesporné, že keďže rozhodcovská doložka je súčasťou VP musel byť jej obsah žalovaným vopred pripravený. Z tohto pohľadu spotrebiteľ nemohol dojednanie rozhodcovskej doložky akýmkoľvek spôsobom zmeniť, mohol len úver prijať alebo ho odmietnuť. Na tom nič nemení ani situácia ak v takejto rozhodcovskej doložke bolo právo výberu medzi rozhodcovským súdom a všeobecným súdom, pričom v prípade výberu všeobecného súdu bolo takéto rozhodnutie spojené s rozvázovacou podmienkou. Takto koncipovaná rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka je preto v rozpore s požiadavkou ochrany spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka, od ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc v prejednávanej veci bola neprijateľná v zmysle § 53 ods. 5 OZ. K rovnakému záveru dospel aj Okresný súd Žiar nad Hronom ako exekučný súd, ktorý v konaní vedenom pod sp. zn. 4Er/383/2011 vyhlásil exekúciu vedenú voči právnej predchodkyňi žalobkyne ako povinnej, v ktorom žalovaný vystupoval ako oprávnený za neprípustnú a exekučné konanie zastavil. Rovnako odvolací súd poukazuje na to, že v prípade dojednania rozhodcovskej

doložky, ktorá je súčasťou VP (či už ako výhradná alebo nevýhradná), ktoré tvoria nedeliteľnú súčasť zmluvy o úvere je v rozpore s právnymi normami, ktoré upravujú režim spotrebiteľských zmlúv, v dôsledku čoho prvoinštančný súd dospel k správneému záveru o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky a nedostatku právomoci rozhodcovského súdu vydať rozhodcovské rozhodnutie, čo rozhodcovský súd v konaní vedenom pod sp. zn. SR11697/10 z hľadiska neprijateľnosti zmluvnej podmienky neskúmal. Odvolací súd na záver v tomto smere poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/27/2011 zo dňa 29. 01. 2015 rovnako podľa ktorého: „Neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto ním vydaný rozhodcovský rozsudok nepredstavuje prekážku veci právoplatne rozhodnutej pre občianskoprávne konanie o určenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy.“

25. Odvolací súd nad rámec uvádza, že ak by aj bola medzi stranami sporu uzavretá rozhodcovská doložka platne, nešlo by v prejednávanej veci o prekážku *res iudicata* a to z nasledujúceho dôvodu.

26. Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. V danom prípade síce by išlo o rovnaký okruh strán konania (aj s ohľadom na procesné nástupníctvo), pričom strany konania vystupujú v konaniach v rôznych procesných postaveniach - v tomto prípade žalovaný v konaní pred Stálym rozhodcovským súdom vystupovala ako žalobca, avšak nejde o totožný predmet konania. V rozhodcovskom konaní, ktoré sa skončilo vydaním rozhodcovského rozsudku Stálym rozhodcovským súdom zriadeným Slovenskou rozhodcovskou a. s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, sp. zn. SR 11697/10 zo dňa 07. 12. 2010 si žalovaný v procesnom postavení žalobcu uplatnil voči právnej predchodkyňe žalobkyne nárok na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 890,87 Eur s príslušenstvom. Tento nárok si žalovaný ako žalobca uplatňoval zo zabezpečujúcej zmenky. Zmenkový záväzkový vzťah je abstraktný, zmenka nemusí obsahovať vymedzenie vecného dôvodu vzniku záväzku a je obsahovo nezávislá na iných právnych vzťahoch a to aj od vzťahu príčinného (záväzkového vzťahu, ktorého existencia alebo zamýšľaná existencia bola dôvodom vzniku zmenového záväzku). Táto obsahová nezávislosť zmenkového vzťahu sa prejavuje v obmedzenej uplatniteľnosti alebo absolútnej neuplatniteľnosti obrany zmenkového dlžníka proti výkonu zmenkového práva založenej na skutočnostiach existujúcich mimo zmenkový vzťah. V predmetnom súdnom konaní si žalobkyňa a predtým jej právna predchodkyňa ako spotrebiteľ uplatňovala svoj nárok z titulu vydanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, keď zmluva o úvere bola posúdená ako bezúročná a bez poplatkov. Teda ide o rozdielne právne nároky (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/256/2018 zo dňa 12.12.2019).

27. Žalovaný trval na tom, že v prípade, ak právna predchodkyňa žalobkyne plnila na základe rozhodcovského rozsudku, tak nejde o bezdôvodné obohatenie, keďže plnila na základe právneho dôvodu. Odvolací súd k tomuto uvádza, že právna predchodkyňa žalobkyne plnila na základe neplatného právneho úkonu, čím v súlade s ust. § 451 OZ vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie predstavujúce majetkový prospech získaný takýmto plnením. Ako už uviedol aj súd prvej inštancie rozhodcovská doložka bola v uvedenom prípade neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, pričom absencia právomoci vydania rozhodcovského rozsudku rozhodcovským súdom robí vydaný rozhodcovský rozsudok nulitným (ako bolo uvedené vyššie), teda v skutočnosti zo strany právnej predchodkyne žalobkyne nešlo o plnenie na základe rozhodcovského rozsudku, ale o plnenie bez právneho dôvodu, ktorým bol vyššie citovaný rozhodcovský rozsudok.

28. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd považoval všetky odvolacie námietky žalovaného za nedôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, ako závislého výroku, ktorý bol odôvodnený plným úspechom žalobcu v spore, a ktorý žalovaný ani nenapadol konkrétnymi dôvodmi.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní úspešná a vzniklo jej proti žalovanému právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, preto jej odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej

inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
  - b) kto ho robí,
  - c) ktorej veci sa týka,
  - d) čo sa ním sleduje a
  - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).